

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	28.02.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	prokurör Kaspar Urmas Oja
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	23231752584
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxxx Xxxx, xxxxxxxxxxxxxx

30.08.2023 alustati KarS § 121 lg 2 p 3 tunnustel kriminaalasjas nr 23231752584 menetlust selles, et Xxxx Xxxxx oli tunginud 20.08.2023 kallale Xxxx Xxxxx, lüües teda korduvalt lahtise käega näkku. Selle kriminaalasjaga on ühendatud kriminaalasi nr 23231751914, milles esitati kahtlustatavale kahtlustus selles, et tema oli tunginud 16.07.2023 kella 12:25 ajal aadressil Xxxx xxxxxx, Tallinn kallale enda endisele elukaaslasele Xxxx Xxxxx, lüües teda.

Prokuratuur võib menetluse lõpetada ja kahtlustatavale kohustused määrata (KrMS § 202), kui

- I. menetluse ese on teise astme kuritegu, mille eest KarS ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse,
- II. kahtlustatava süü ei ole suur
- III. kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju
- IV. kahtlustatav on tasunud või võtnud kohustuse tasuda kriminaalmenetluse kulud
- V. kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi

Käesoleval juhul ongi kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära (I). Täpsemalt on esemeks KarS § 121 lg 2 p 3 ehk korduv kehaline väärkohtlemine. Sellise teo toimepanemise eest karistatakse viidatud sätte järgi rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistusega.

Kahtlustatava süü ei ole suur (II). Kriminaalmenetlusliku põhimõttena kehtib, et süü ei ole suur kuritegude puhul, kus, arvestades süü suurust mõjutavaid asjaolusid, on süüd kergendavad asjaolud sisulises ülekaalus. Käesoleval juhul tuleb süü suuruse hindamisel arvesse võtta, et

- kahtlustatav tunnistas ülekuulamistel täielikult oma süüd, väljendas häbitunnet ja kahetsust (KarS § 57 lg 1 p 3),
- ta tegutses enda hinnangul hetkeemotsiooni ajel
- seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära.
- kannatanud on selgitanud, et ei oma kahtlustatava suhtes enam pretensioone, ei soovi kriminaalmenetlust, vaid leppimist ja et kahtlustatav saaks abi

Kannatanud ei ole esitanud tsiviilhagi (III), menetluskulusid ei tekkinud (IV).

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi (V). Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest

loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise tema poolt: temal puuduvad igasugused kehtivad kriminaal- ning väärteokaristused, sh pole teda kordagi varasemalt kriminaalkorras isikuvastase süüteo eest karistatud. Viimased kahtlustatavaga seotud kriminaalasjad on rohkem kui 10 aastat tagasi.

Piisavat eripreventiivset mõju omab prokuröri hinnangul isikule asetatud kohustus: osaleda aktiivselt vägivallast loobumise tugiliini nõustamistel. Sellisele seisukohale jõudis prokurör mh kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel kahtlustatavaga vahetult suheldes ning lähtuvalt asjaolust, et pärast kriminaalmenetluse esemeks olnud episoodi st 6 kuu jooksul pärast konflikti ei ole kahtlustatava ja kannatanute vahel rohkem füüsilisi konflikte olnud. Avalik huvi käesoleva kahtlustatava menetlemise osas puudub ka kaalutlusel, et tema suhtes ei ole oodatav avalikkuse eriline usaldus.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna isik kuulati üle, ta on oma tegusid tunnistanud. Riik on niisiis isiku käitumisele operatiivselt ning üheseltmõistetavalt reageerinud, isik on oma tegudest aru saanud, on lubanud konflikte vältida ja on seda ka tänaseks teinud. Samuti on isik vabatahtlikult võtnud eripreventiivse ning teatavas mõttes karistusliku mõjuga kohustuse. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise (nr RP-1-2/22/1) p 3.2. kohaselt on avalik menetlushuvi olemas juhul, kui isiku suhtes on enne uue kuriteo toimepanemist ühe aasta jooksul kriminaalmenetlus otstarbekuse tõttu lõpetatud. 14.08.2023 lõpetati kriminaalasjas nr 23231751914 menetlus KrMS § 203¹ alusel, see kriminaalasi on tänaseks käesolevaga ühendatud.

Seadus võimaldab aga menetlust siiski ka sellisel juhul KrMS § 202 lg 7 alusel lõpetada ning seega prokurör - irdudes peaprokuröri juhise – hindab, et avalik menetlushuvi siiski siinses asjas puudub. Kahtlustatavale asetatud kohustus osaleda pika aja jooksul vägivallast loobumise nõustamistel omab piisavat eripreventiivset mõju, sh arvestades kahtlustatava tausta ning üldiselt õiguskuulekat käitumist nii enne kui pärast vaidlusaluseid konflikte.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et selline vajadus puudub.

Juhindudes KrMS §-dest 202 lg 1, 2 ja lg 7 ja 206 (menetluse lõpetamine avaliku menetlushuvi puudumise korral ja kui süü ei ole suur), prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23231752584 menetlus.

2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg: Kahtlustatava kohustus KrMS § 202 lg 2 järgi on

- a) võtta nõustamisaja broneerimiseks ühendust vägivallast loobumise tugiliiniga numbril 6606077 (tugiliin@sotsiaalkindlustusamet.ee), osaleda nõustamistel

nõustaja ette nähtud mahus (mitte vähem kui 5 korda) ning vajaduse ilmnemisel läbida nõustaja poolt suunatud sotsiaalprogramm.

Tähtajaks määrata **8 kuud** alates kriminaalmenetluse lõpetamisest s.o **28.10.2024 (k.a)**.

3. Tõkendid jt kriminaalmenetluse tagamise vahendid: puuduvad.

4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad

5. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad

6. Käesolev määrus saata:

- kannatanutele: Xxx Xxxxx ja Xxx Xxxx (KrMS § 206 lg 2)
- teadmiseks DELTA kaudu nõustajale Margus Salumets

7. Anda luba kriminaalasja materjalidega tutvumiseks määruse p-s 2 toodud programmi korraldajal (KrMS § 214 lg 1 ja § 203² lg 6)

8. Kui kannatanu on pöördunud tervishoiuteenuse osutaja poole, siis sellest asjaolust ning kriminaalmenetluse lõpetamise määrusest teavitatakse Tervisekassat, kellel on õigus kahtlustatavalt välja nõuda kannatanu meditsiinilise abiga seotud kulud.

9. Kannatanul on õigus 10 päeva jooksul alates käesoleva määruse saamisest

- tutvuda toimikuga (KrMS § 206 lg 3)
- vaidlustada menetluse lõpetamine Riigiprokuratuuris (KrMS § 207 lg 3)
- taotleda määruse sisust arusaamiseks selle tõlkimist keelde, mida ta valdab, kui tema kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt.¹

Kaspar Urmas Oja
prokurör

Kui isik ei täida talle käesoleva määruse p 2 toodud kohustusi tähtaegselt, siis prokurör uuendab kriminaalmenetluse.

Kinnitan, et olen nõus kriminaalasja lõpetamisega, olen nõus minule asetatud kohustusega, mulle on selgitatud kohustuse mittetäitmise tagajärgi ning olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia kätte saanud.

Nimi:

Allkiri:

Kuupäev:

¹ Если потерпевший, являющийся физическим лицом, не владеет эстонским языком, то он может, для понимания содержания текста постановления о прекращении уголовного производства, в течение десяти дней подать ходатайство о переводе его на родной язык потерпевшего или на язык, которым он владеет.

If a victim is not proficient in the Estonian language, they have the right to request the translation of the order on the termination of criminal proceedings into their native language or a language in which they are proficient within 10 days.